

Representantforslag 95 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Morten Ørsal Johansen, Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg

Dokument 8:95 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Ørsal Johansen, Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg om en økning i antall og reform av norske fengselsplasser

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne ser med bekymring på den uheldige utviklingen i fengselskapasiteten. Soningskøene lå i 2012 på ca. 1 000 personer. Regjeringens tiltak syntes ikke å ha nevneverdig virkning på køene, og økningen i fengselsplasser har i hovedsak skjedd utenfor murene. Forslagsstillerne mener det er prinsipielt galt at forbrytere skal møtes med en mildere soningsform enn normalt utelukkende på grunnlag av kapasitetsproblemer i kriminalomsorgen.

Tidligere justisminister Knut Storbergets løsning for å få ned soningskøene var å benytte seg av hjemmesoning og strafferabatt. For å få ned soningskøene har regjeringen til sammen gitt flere hundre år i strafferabatt. I tillegg har andelen som soner hjemme økt kraftig. Dette er etter forslagsstillerne mening både usaklig forskjellsbehandling av domfelte og et hån mot ofre for straffesaker.

Ifølge regjeringens egne tall er det mulig å bygge ut minst 330 plasser innenfor eksisterende murer. Dette er tiltak som er vesentlig mindre kostbart enn å bygge ut nye fengsler, da den øvrige infrastrukturen allerede er på plass. Om dette ble gjort i kombinasjon med andre tiltak, ville soningskøene kunne fjernes på kort tid. Dagens kapasitetsmangel har også medført at fengslene i dag har en dekningsgrad på 96 prosent, altså langt over målet på 90. Dette medfører et unødig

press på kriminalomsorgens ansatte, og vil kunne få uheldige følger for de ansatte på sikt. Dette illustrerer nødvendigheten av å få på plass økt lukket fengselskapasitet raskt.

I 2012 ble 2 114 utlendinger varetektsfengslet i Norge, noe som er mer enn en fordobling siden 2005. Rundt 35 prosent av dem som soner dom i norske fengsler er til enhver tid utenlandske kriminelle, og andelen er raskt stigende. Dette viser at dagens situasjon er ute av kontroll, og at det er nødvendig med straktiltak. Forslagsstillerne vil i denne forbindelse vise til tidligere forslag fremsatt av representanter fra Fremskrittspartiet om fengselsplasser i utlandet. Etter forslagsstillerne oppfatning bør primærpolitikken være at den kriminelle soner i sitt eget hjemland, og forslaget Stortinget nå har foran seg må ses i sammenheng med dette målet.

Dagens rettssystem virker dessverre i altfor liten grad preventivt på utenlandske kriminelle, noe den negative utviklingen i domfellelser er en illustrasjon på. Det er ingen tvil om at dagens system, med lave strafferammer og liten oppdagelsesrisiko for vinningsforbrytelser, i for liten grad virker avskrekken overfor denne typen kriminelle. Det må derfor understrekes at det på generelt grunnlag bør igangsettes både en økning av strafferammene og en klar styrking av politiet, i tillegg til de kriminalomsorgspolitiske tiltakene i dette forslaget.

En fjerning av meget uheldige økonomiske incentiver bør igangsettes umiddelbart. Minstelønnen i Romania er 700 lei i måneden, noe som tilsvarer 43 kroner daglig. 30 prosent av befolkningen i Romania arbeider for minstelønn. Når man kan motta 57 kroner i dagpenger for å sitte i et norsk fengsel, er det derfor vanskelig å se hvilke negative økonomiske konsekvenser et fengselsopphold vil ha for en ufaglært kriminell fra Romania. Forslagsstillerne mener derfor at alle former for økonomiske ytelser bør stan-

ses umiddelbart for utenlandske innsatte. Det er ufor-
svarlig å ha et system som kan oppfattes å gi økono-
miske incentiver for å bedrive kriminell virksomhet.

30. januar 2013 var 1 013 personer varetekts-
fengslet; 59 prosent av disse var utlendinger. Vare-
tektsfanger er erfaringsmessig de mest vanskelige å
få soningsoverført til hjemlandet etter dagens regel-
verk. Det er allikevel ingen tvil om at denne alvorlige
utviklingen krever umiddelbar handling. Et slikt
strakstiltak vil være å opprette egne, dedikerte vare-
tektsfengsler med redusert standard for utenlandske
kriminelle. Disse fengslene bør være i nærhet til
grenseoverganger slik at utvisning og utsendelse kan
effektueres så raskt som mulig når grunnlaget er til
stede.

Regjeringen har allerede opprettet et eget utlen-
dingsfengsel på Kongsvinger. Dette er etter forslags-
stillernes oppfatning meget positivt, og bør gjøres i
langt større grad. Det bør også være en klarere diffe-
rensiering mellom fengsler ment for å resosialisere
norske innbyggere tilbake til samfunnet, og fengsler
for utlendinger der denne funksjonen ikke er til stede.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utarbeide og fremme forslag om en plan for å redusere fengselskøene og bygge ut langt flere lukkede plasser innenfor eksisterende murer. Det forutsettes at det ikke gis noen form for strafferabatt for å redusere so-
ningskøene eller at domfelte soner med elektro-
nisk kontroll der dette ellers ikke er normalt.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at alle økono-
miske utbetalinger til utenlandske innsatte stop-
pes med umiddelbar virkning.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å
opprette egne varetektsfengsler for utlendinger
med redusert standard og i tilknytning til grense-
overganger.
4. Stortinget ber regjeringen umiddelbart utarbeide
og fremme forslag om en plan med sikte på å
overføre alle utenlandske kriminelle til egne
fengsler etter modell av prosjektet i Kongsvinger.
Da resosialiseringsargumentet ikke er gyldig, og
prevensjonsargumentet får økt betydning for kri-
minelle utlendinger, forutsettes det at disse
fengslene får en redusert standard.
5. Stortinget ber regjeringen se alle forslag i sam-
menheng med målet om at kriminelle utlendinger
skal sone i eget hjemland.

11. april 2013